

PATVIRTINTA

Vilniaus r. Riešės šv. Faustinos Kovalskos
pagrindinės mokyklos direktoriaus 2017-08-31
įsakymu Nr. V- 33

**SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO VILNIAUS R.
RIEŠĖS ŠV. FAUSTINOS KOVALSKOS PAGRINDINĖS MOKYKLOS TVARKA**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus r. Riešės šv. Faustinos Kovalskos pagrindinės mokyklos (toliau–mokykla) smurto prevencijos ir intervencijos vykdymo mokykloje tvarka (toliau–tvarka) parengta vadovaujantis smurto ir patyčių prevencijos įgyvendinimo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“.
2. Ši tvarka nustato mokyklos direktoriaus, mokytojų, kitų mokyklos darbuotojų, vaiko gerovės komisijos, mokinių, jų tėvų (globėjų) veiklą, sukuriant sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokioms smurto apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką mokykloje.
3. Mokyklos direktorius, darbuotojai, mokiniai, jų tėvai vykdydami smurto ir patyčių prevenciją mokykloje vadovaujasi LR Švietimo įstatymo 56 straipsnio 17 punktu, LR Vaiko teisių pagrindų įstatymu (1996 m. kovo 14 d. Nr. I-1234), Mokyklos nuostatais, Darbo tvarkos taisyklėmis, Mokytojų pareigybės aprašymu, Rekomendacijomis dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams (patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. 1268), mokyklos direktoriaus įsakymais, šia tvarka ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais smurto ir patyčių prevenciją.
4. Tvarkos tikslas - siekiant ugdyti pozityvų mokinio elgesį ir sukurti draugišką ir saugią atmosferą, nustatyti, kokie turi būti daromi veiksmai individualiu, klasės, mokyklos, šeimos lygmeniu, siekiant užkirsti kelią smurtui ir patyčioms.
5. Tvarka remiasi šiais principais:
 - 5.1. į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;
 - 5.2. kiekvienas mokyklos administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, mokinys, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ar patyčias, turi reaguoti ir jį stabdyti;

5.3. darbuotojai veiksmų imasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą ar patyčias amžiaus ir pareigų:

5.4. kiekvienas mokyklos bendruomenės narys geba tinkamai reaguoti patyčių situacijoje.

6. Tvarkoje vartojamos sąvokos:

6.1. **Patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui.

6.1.1. **žodinės patyčios**: pravardžiavimas, grasinimas, ujjimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

6.1.2. **fizinės patyčios**: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

6.1.3. **socialinės patyčios**: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

6.1.4. **elektroninės patyčios**: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

6.2. **Smurto ar patyčių prevencija** – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis mokyklos bendruomenės narių (mokinių, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.

6.3. **Smurto ar patyčių intervencija** – visuma priemonių, taikomų smurto ar patyčių atveju, visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus).

6.4. **Smurto ar patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną** – patyčių situacijos mokykloje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinių geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinių tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II. SMURTO, PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA MOKYKLOJE

7. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi mokyklos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi mokyklos direktorius, vaiko gerovės komisijos nariai, socialinis pedagogas, psichologas, klasių vadovai, o ją vykdant dalyvauja visi mokyklos bendruomenės nariai.

8. Mokyklos direktorius yra atsakingas už šios tvarkos parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremtą smurto ir patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, vykdymą ir pristatymą mokyklos bendruomenei.

9. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja mokyklos vaiko gerovės komisijos pirmininkas, kuris kasmet:

9.1. remdamasis apklausos ir pranešimų apie smurtą ir patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

9.2. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį vaiko gerovės komisijos posėdyje;

9.3. teikia siūlymus dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo mokykloje;

9.4. atlieka kitus mokyklos patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkoje numatytus veiksmus.

10. Klasės vadovai kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja vaiko gerovės komisijos pirmininką apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis.

11. Socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas:

11.1. mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas yra vykdomas:

11.1.2. integruojant į dalyko(-ų) ugdymo turinį;

11.1.2. įgyvendinant prevencines programas;

11.1.3. integruojant į neformaliojo vaikų švietimo veiklas, organizuojant prasmingas, bendruomeniškumą, savanorystę, pilietiškumą, saviraiškų dalyvavimą skatinančias veiklas

III. PATYČIŲ INTERVENCIJA MOKYKLOJE

12. Visais įtariamų ir realių smurto bei patyčių atvejais kiekvienas mokyklos administracijos atstovas, pedagogas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas, mokinys reaguodamas:

12.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus smurtą ar patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

12.2. jei asmeniui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus) ar mokyklos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

12.3. informuoja klasės vadovą apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias, elektroninių patyčių atveju pateikia išsaugotus įrodymus;

12.4 mokytojas dalykininkas, administracijos atstovas, švietimo pagalbos specialistas informuoja klasės vadovą apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias, užpildo drausmės pažymą (1 priedas) .

13. Klasės vadovas, gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias, smurtą:

13.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių/smurto atvejis;

13.2. pasitvirtinus patyčių atvejui, užpildo drausmės pažymą (1 priedas);

13.3 organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja jų tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia mokinių tėvus dalyvauti pokalbiuose;

13.4. vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėseną;

13.5 nesiliaujant patyčioms ar esant sudėtingesniai patyčių atvejui, kreipiasi į socialinį pedagogą ir/ar psichologą, vaiko gerovės komisiją ir perduoda surinktus faktus apie netinkamą elgesį.

14. Gavus informaciją apie patyčias/smurtą socialinis pedagogas užpildyta drausmės pažymą registruoja patyčių registracijos žurnale.

14.1 numato veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais, tėvais), klasės mokiniais, kt. priemonės), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus, tėvus); esant poreikiui koreguoja veiksmų planą.

15. Gavus informaciją apie patyčias/smurtą Vaiko gerovės komisijos pirmininkas:

15.1. imasi spręsti smurto ar patyčių situaciją;

15.2. nedelsiant praneša mokyklos direktoriui, kuris priima sprendimą dėl švietimo pagalbos priemonių taikymo.

16. Mokiniui pasityčiojus iš administracijos atstovo, pedagogo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo, asmuo gavęs informaciją, pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias, informuoja mokyklos direktorių, kuris priima sprendimą dėl poveikių taikymo.

17. Administracijos atstovui, pedagogui, pagalbos specialistui ar darbuotojui pasityčiojus iš vaiko, asmuo gavęs informaciją, pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias informuoja mokyklos direktorių, kuris priima sprendimą dėl poveikio priemonių taikymo.

18. Administracijos atstovui, pedagogui, pagalbos specialistui ar darbuotojui pasityčiojus iš kito mokyklos darbuotojo, asmuo informuoja mokyklos direktorių. Mokyklos direktorius nedelsiant imasi priemonių, sušaukia komisiją, kurį tiria gautus pranešimus apie patiriamą smurtą darbe.

19. Visiems smurto ir patyčių dalyviams pagal individualius poreikius mokykloje teikiama psichologo, socialinio pedagogo ar mokytojų pagalba.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Mokiniai, mokyklos darbuotojai, mokytojai pasirašytinai supažindinami su šia Tvarka .

21. Tėvai su šia tvarka supažindinami tėvų susirinkimo metu.

22. Tvarka skelbiama mokyklos internetinėje svetainėje.
